

Újévi gondolatok a 2016. év végén

Át kell lépni egy új korszakba

„Kedves Vendégeink! Vannak gazdasági és politikai korszakok, amikor úgy érezzük, hogy a szabályokat, amelyek az ismert világot működtetik, mi teljes egészében megértettük; ismerjük a működési szabályokat és a rendezőelveket, ilyenkor csak egyetlen dolgunk van, tudni kell, mik is ezek a játékszabályok, és azokat tudni kell a legjobban alkalmazni. Azonban egyszer csak kiderülhet, hogy a tankönyvi gazdasági receptúrák többé nem működnek; kiderülhet, hogy az a tudás, amit megszereztünk, hirtelen veszít érvényességéből, gyakran elveszítheti teljes érvényességét. Ilyen volt a helyzet Magyarországon a 2000-es évek második felében, de ilyen volt a helyzet és ilyen ma is Európában, amikor hirtelen kiderül, hogy Európa a legtöbb válságra, melytől szenved, nem találja a megoldást. Legyen szó az euró projektjének leblokkolásáról, legyen szó az ukrán válságról, vagy éppen legyen szó a modern kori népvándorlásról, a migráció válságáról.

Ilyenkor, tisztelt Hölgyeim és Uraim, vezetésre van szükség. Az én mondandómnak az első pontja abban áll, hogy vannak korszakok, amikor határozott és világos politikai vezetés nélkül nem jön létre sikeres gazdaságpolitika. Ilyenkor személyes vezetőkre, erős vezetőkre van szükség, politikai stabilitásra van szükség, erős parlamenti többségre van szükség, hogy az új megközelítéseken nyugvó gazdaságpolitikát érvényre lehessen juttatni. Ilyenkor vezetés kell, mert át kell lépni egy új korszakba, és tudni kell elszakadni a régi megoldásoktól. Ez történt Magyarországon is, hiszen egy olyan gazdaságpolitikai mixet kezdtünk alkalmazni, amely a növekedést, a költségvetési fegyelmet, a foglalkoztatottság növelését és az adósságcsökkentést

egyidejűleg, egyszerre akarta végrehajtani. A tankönyvek szerint ez nem lehetséges. A gyakorlat azonban azt bizonyítja, hogyha szakítunk a régi beidegződésekkel, ha elég bátrak vagyunk, hogy új utakon induljunk el, akkor a növekedés, a költségvetési fegyelem, a foglalkoztatottság növelése és az adócsökkentés igenis egyszerre, és egy időben is sikerülhet.”

Miről is szólt Orbán Viktor miniszterelnök az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank (EBRD) konferenciáján Budapesten november 10-én?

Bejelentette hivatalosan is, hogy Magyarország megtagadta annak a gazdasági filozófiának az érvényét, amely a nemzetközi gyakorlatban uralkodó elv, amelyet követni politikailag korrekt. A gazdasági módszer, amelyet Magyarország bevezetett 2010-ben, eltér a szinte előírásos gyakorlattól, ami kedvezőtlen volt az ország számára, azt sorra lecserélte. Lázadás-ként értékelik, veszélyesnek minősítik a vonalas közigazdászok és politikusok, és persze a hazai ellenzékiek is.

Az ország érdekét előtérbe helyező gazdaságpolitika csak a kétharmados parlamenti kormánypárti győzelemmel érvényesülhetett 2010-ben és 2014-ben. És csak akkor maradhat fenn 2018-ban, ha a Fidesz–KDNP kormánypárt ismét megszerzi a kétharmados parlamenti többséget.

Jelenleg Magyarországon nincs olyan ellenzéki párt, amely képes lenne a kormányzásra. A baloldal teljes egészében leszerepelt 1989 és 2010 között. Az ország népe a nemzeti elkötelezettségben látta a megoldást. A Jobbik nevű pártot is a nemzeti irányzat hívei segítették hozzá az érvényesüléshez, de ebben a képletben sem mutatkozik kormányképesség. A Jobbik vezetőinek az egyre gyakoribb jelzésértékű állásfoglalása kétségessé teszi a fennen hirdetett nemzetérdekűség szilárdságát.

Európa szemlélet- és lelkületváltása

Magyarország igazán csak mostanában ismerkedik meg a liberális parlamenti demokrácia lényeges elemeivel. A XIX. század harmadik harmadában érvényesült a nyugati gyakorlatban már kialakult parlamenti demokrácia, de akkor még a politikai etika Magyarországon a választókörzetek képviselőjét jelentette meg az Országgyűlés házában. Az újdonság akkor csak annyi volt, hogy az évszázadokon át érlelődött magyar alkotmányosság választási rendszerében immár nemcsak a nemesi nemzetet, hanem a települések teljes lakosságát képviselte a megválasztott személy.

A felvilágosodás ideológiák sorát alkotta meg, amelyek hatottak a társadalom kialakuló új rendjére. Politikai ideológiák születnek a szellemi műhelyekben, a pártokhoz érdekek kötődnek. Az ideológia – természetesen szerint – általánosságra tör, nem ismer határokat. Internacionális, nemzetek feletti köteleket, lojalitást követel. Az ideológiákat sem a hajnali szellő viszi tovább, terjesztésük eszközei az egyetemek, tudományos társulatok és folyóiratok, majd a közvélemény-építést elvégző mindennapi média szolgálata.

A két világháború eredményeképpen Európa nyugati felén a politikai pártok elveszítették kibékíthetetlen hevületüket, mindazt, ami a XIX. századi forradalmakat és a XX. századi háborúskodást gerjesztette. Mindez hasznosnak is minősíthető, mint Amerika ma is fennálló katonai jelenléte gazdasági irányítása termékeként. A viszonylagos jólétben és békés, de vezetettségi állapotban mind a jobb-, mind a baloldali pártok a jelen századra elveszítették egykori ideológiai alapjukat is, jól megférnek egymással egy föléljük terült új ideológiai ernyő alatt.

1945-ben a szétrombolt Európában egyetlen erő akarata érvényesült. Minden, ami létrejött, ennek az egy erőnek tulajdonítható, akarata ellenében semmi nem történhetett. Idetartozik Európa keleti felének szovjet uralom alá vetése 45 évre. 1945 jelölhető meg az amerikai világhatalmi törekvés kezdő évszámaként. Azonnal elkezdődött Európa nyugati felén a klasszikus liberalizmus átalakítása a gazdasági globalizmus kiépülése számára, amit ma neoliberalizmusnak neveznek. Amit a háború utáni konjunktúrában Európa né-

pei készségesen elfogadtak, de amúgy is bármelyik pártra szavaztak, mind a neoliberalizmust erősítette.

Európa keleti felének gleichschaltolása

Lássuk az 1990-ben bekövetkezett szovjet összeomlás után létrejött helyzetet Európa fel szabadult keleti felében. (Gleichschaltolás: sokat emlegetett német elnevezés, a győztes által az elfoglalt országokra erőltetett ideológiai azonosulás.) Amerika fennen hirdetett elkötelezettségként a parlamenti demokrácia rendszerének bevezetése történt meg minden országban.

A nemzetközi szemléletű politikai pártok legálisan jelen vannak az országok parlamentjében, részesei a törvényhozásnak, adott esetben birtokosai a közhatalomnak. Kövessük ennek a gyakorlati megvalósulását egy tanulmány szavaival:

„A klasszikus parlament legfontosabb szereplői a képviselők voltak. A XIX. századi parlamentarizmusban a szabad mandátum elve alapján minden egyes képviselő az egész nemzet/ország képviselője volt. A mai parlamenteket politikailag a pártok strukturálják, és a képviselők túlnyomó többsége – miként a magyar parlamentben is – valamelyik párt képviselőcsoportjához tartozik.

Az egyéni kerületben megválasztott képviselők legtöbbje elsősorban választókerülete képviselőjének tekinti magát. A pártlistán megválasztott képviselők többsége ezzel szemben saját véleménye szerint nem a választókerület, de nem is az összes állampolgár, hanem valamilyen közbülső elem – párt, társadalmi réteg, érdekcsoport – képviselője.

A képviselőkön nyugszik az egyes frakciók, a bizottságok és az egész parlament működése. A modern parlamentek politikai struktúráját tehát a pártfrakciók adják. A pártfrakció tagjait a választásokon a párt képviselőjelöltjeként induló és mandátumot szerzett képviselők alkotják, akik túlnyomó többsége párttag is egyben. A magyar parlamentben a képviselők nagy része valamely pártfrakció tagja, kevés a pártfrakcióhoz nem tartozó, ún. független képviselő.

Pártfrakciók nélkül a parlamentáris kormányzati rendszer ma már szinte elképzelhetetlen. A parlament eljárási és döntéshozatali rendjének minden szintjén jelen vannak, átszövik a parla-

menti vezetés (házelnök és alelnökök, jegyzők, Házbizottság), a plenáris ülés és a bizottságok egész rendszerét. A pártfrakciók egész parlamentet átható jelenléte miatt a magyar parlament pártosodása igen nagy mértékű – amiben hasonlatos a többi európai parlamentáris rendszerhez. A választások utáni új parlament összeülésekor a frakciók közti megegyezés alapján osztják el a vezető parlamenti pozíciókat, a bizottsági elnöki, alelnöki és tagsági helyeket. A megszerzett pozíciókba a pártfrakciók képviselőket delegálnak. Ez azt is jelenti, hogy a parlamenti tisztségek elosztása nemcsak a frakciók közti mandátumarányokat, hanem az azon belüli személyi–politikai erőviszonyokat is mutatja. A parlamenti konvenciók szerint a tisztségek betöltése ugyanis a frakciók diszkrecionális joga.

A frakciók a parlament politikai értelemben vett cselekvő szereplői. A tényleges politikai döntések nem a plenáris vitán, hanem a frakcióülések zárt ajtóit mögött születnek. Ott zajlik a frakción belüli politikai vita is, míg a plenáris ülésen a frakciók igyekeznek politikailag egységesen fellépni.

Amióta a törvényhozás és végrehajtás, illetve a parlament és kormány régi dualizmusát a kormány-(pártok) és az ellenzék közti dualizmus váltotta fel, az ellenzék szerepe és funkciója rendkívül megnőtt az európai parlamentekben.

Az ellenzék funkciója elsősorban a kormány ellenőrzése és kritikája, továbbá az alternatív kormányzati vezetés és kormánypolitika biztosítása.

A magyar parlamentben az ellenzék számára az alkotmány és a házszabályok nemzetközi összehasonlításban is viszonylag széles jogkört biztosítanak a döntéshozatalban és a kormányzat ellenőrzésében is.

Az ellenzéknek széles körű – a legtöbb parlamentáris rendszerben szokásos – beszédjoga van, arányának megfelelően részesedik a vezető parlamenti tisztségekből, és az ún. kétharmados törvényhozás révén szokatlanul jelentős együtdöntési, illetve vétójoggal rendelkezik a parlamenti döntéshozatalban.

A parlamenti ellenzék Magyarországon igen széles körben vétójoggal bír a kormánytöbbséggel szemben, amit az csak a kétharmadosnál nagyobb többséggel tud semlegesíteni. Ilyen vétójoga van az ellenzéknek a házszabály megváltoztatásában: ehhez a jelen lévő képviselők

kétharmadának szavazata szükséges. De vétójoggal bír a parlamenti kisebbség az alkotmány megváltoztatásában is, mivel az alkotmánymódosításhoz az összes képviselő kétharmadának szavazata szükséges.” (Körösényi András, Tóth Csaba, Török Gábor: *A magyar politikai rendszer*. Osiris Kiadó, 2003)

A hosszú idézetre azért van szükség, hogy tisztán lássuk azt a törvényesen fennálló képzetlenséget, hogy a magyar parlamentben jogszerűen jelen lehet törvényhozóként, akár kormányra kerülő pártként bármely ideológiai alapú politikai erő, adott lojalitása alapján szolgálhat kommunista, szocialista, szociáldemokrata, liberális érdekeket, ellensége lehet a nemzeti, keresztény, konzervatív érdekeknek. Ez a parlamenti demokrácia igazi arca, amelynek elfogadása és gyakorlása kötelező, megtagadása életveszélyes lenne a nemzet számára.

Azért lenne életveszélyes, mert a parlamenti demokrácia liberális irányzata az egyedüli rendszer, amelyet a nemzetközi közösség elismer. Itt ismét meg kell állnunk egy általánosan használt fogalom tisztázására.

Naponta halljuk, olvassuk a szóösszetételt: nemzetközi közösség. Esetenként nagy kezdőbetűvel: Nemzetközi Közösség. Pedig ilyen intézmény nincs, a szópár ötletesen nevesíti azt a hatalmi rendszert, amely eluralkodott a világon a második világháború után, és kiterjeszkedett a Szovjetunió összeomlását követően. Az egyik alapja az Egyesült Államok fegyveres jelenléte a föld stratégiai pontjain, a másik a dolláralapú globális pénzügyrendszer. Politikailag mindazon államok kormányzata, amelyek az említett hatalmi rendszer szolgálatában, szövetségesi körében az amerikai liberális parlamenti demokrácia elvei alapján végzik állami feladataikat.

Természetesen Magyarország is ebbe a képzetbe került bele kikerülhetetlenül. A nemzetközi közösség egyedeire is jellemző a birodalmi szigor utasításainak kötelező követése.

Visszatérve a gondolati fonálhoz, a fentebb tárgyalt politikai rend magyarországi gyakorlatában is úgy működik, hogy a magyar parlamentben jelen vannak a nemzetközi elkötelezettségű politikai pártok, és elvi elkötelezettségük értelmében védik a nemzetközi közösség érdekeit olyan esetekben is, amikor a kormány, jelen éve-

inkben a nemzeti kormány, az ország érdekeit részesíti előnyben.

A neoliberalizmus intézményes lehetőséget biztosít bármely országban nemzetközi elkötelezettségű civil szervezet létesítésére. Így George Soros Magyarországon egyetemet alapíthat, ahol a válogatott hallgatókat alkalmassá nevelik az ország liberális vezetésére. Továbbá teljesen szabadon nyújthat pénzbeli támogatást politikai mozgalmaknak. Elháríthatatlan beavatkozás ez is Magyarország belügyeibe. Veszélyességét Ukrajna esete példázza.

Korlátozott ellenállás

Tudjuk, 1990-ben Magyarországon nem történt semmiféle ideológiai változás. Nem tetszettek forradalmat csinálni. A hatalom birtokosai sem, haszonélvezői sem tetszettek megvédeni az eszmét, a korábban nyakérdagadásig dicsőített kommunizmust. A magánvagyonrendszer nagyon tetszett az állami vagyon igazgatóinak. A pártállam is azonnal igazodott – félrajoszlop balra. És azonnal megjelent a szabadpiac-imádat pártja, az SZDSZ – egyelőre antikommunista retorikával –, számítva a közös szajré nagyobbik felére, amit meg is kapott. Majd 1904–1908 és 2002–2010 között a politikai pályát uralták. Összesen 12 éven át. Sok tekintetben ideszámolhatjuk az Antall–Boross-kormány négy évét is, hiszen az MDF–SZDSZ-paktum a neoliberális politikát érvényesítette, amely Mark Palmer amerikai nagykövet folyamatosan beavatkozásával jött létre. A vegyes összetételű MDF meghajolt az amerikai akarat előtt, bár az is igaz, hogy ki ismerhette volna akkor Amerika valódi szándékait. Az ország kifosztatásának méretei csak lassan tudatosultak a kormányzati körökben, de már tehetetlenek voltak, az IMF vezényelt.

Ehhez hasonló a tapasztalat az Európai Unióval is. Szükséges lenne, hogy Európa az országai egységes erejével kivívja, visszaszerezze a világban elfoglalt vezető szerepét. Egyre világosabbá válik azonban, hogy a földrész politikai elitje a szuverenitás eszmerendjével merőben ellentétes függőségi szövődményben látja a fejlődés menetét. A nagy mese: az Európai Unió. A valóság: az Egyesült Államok katonai és gazdasági erejével elindított globális monetáris rendszer (világmé-

retű magánmonopóliummá alakult nemzetközi pénzrendszer) nyomulása minden ország (gazdasági egység) pénzügyi ellenőrzése, eladósdása érdekében.

Magyarország ebből a kelepceből kiszabadult, ugyanakkor rászabadult az adminisztrációjának támadása és belügyeibe való beavatkozás az Egyesült Államok és az Európai Unió részéről. Az amerikai neoliberális hatalom nyílt szövetségese lett a magyar kormány megbuktatását hirdető magyarországi nemzetellenes ellenzéknek.

Az ördöggel egy tából...

Rossz élmény lehet a magyarországi baloldali ellenzéknek a nemzeti kormány méreates társadalmi támogatottsága, két cikluson keresztül is fennmaradt népszerűsége. Mindent megtennének azért, hogy a Fidesz-kormány a harmadik négy évet ne élje meg. A privatizáción meggazdagodott oligarchia hiába veti be a médiafölényét is, politikai pártjaik néptelenek, kormányváltó népszerűségekre nincs reményük.

De nem nyugszanak. A legfőbb célpont a miniszterelnök. Mindent bevetnek a lejáratására. A cél a nemzeti kormány megbuktatása. Ezzel a szándékkal teljesen azonosul az Egyesült Államok kormánya, a látszatra sem ad, természetesnek veszi, hogy beleszól Magyarország belügyeibe, kritika nélkül átveszi a magyarországi ellenzék képtelen hazugságait. Az Európai Unió mindent elkövet a magyar kormány engedelmességre szorítása érdekében.

Másfél év van hátra a harmadik Orbán-kormány idejéből. Az általános képlet a politikai pártok tekintetében egyszerű: vannak nemzeti pártok és vannak nemzetellenes pártok. Ahogy fentebb láttuk, utóbbiak teljesen legálisan ártanak szándékaikkal, azután is, hogy bebizonyosodott, hogy mindig, kormányzati helyzetükben is, külhatalmi érdekeket szolgáltak a magyar érdekek ellenében. A liberális recept szerint a politikai hatalom mechanizmusa úgy szabályos, ha az ellenzék a kormány megbuktatására törekszik, hogy kézbe vegye a kormányzást, olyan indokolással, hogy jobban végzi a dolgát. A mai baloldali ellenzék tudja, hogy jelenleg erre nincs esélye.

A Jobbik nevű jobboldali ellenzék ugyancsak meghirdette a programot az Orbán-kormány le-

váltására. Vona Gábor, a Jobbik elnöke bejelentette, miniszterelnök akar lenni. Ennek érdekében felzárkózott a baloldali ellenzék Orbán-ellenes hőzöngő kampányához. A nemzeti kormány eredményeit tagadó, haszontalanságát hirdető, nagyon erős médiakampány a Jobbikban nagy segítséget kapott.

A tájékoztató intézményeknek nagy hatása van a választások kimenetelére. A nemzeti kormány javított a korábbi médiahátrányán, de még mindig a baloldal kap nagyobb támogatottságot. Két éve Simicska Lajos médiaoligarcha elvitte médiumait (Hír TV, Lánchíd Rádió, Magyar Nemzet, Heti Válasz) a nemzeti oldalról a baloldalra. Mit látunk a Magyar Nemzetben? A baloldal dicsérete mellett szinte naponta szerepel a Jobbik harsány Orbán-ellenes, kormányellenes oktalanságaival.

A felállás tehát baloldalon: gyenge, esélytelen pártok, erős médiatámogatás.

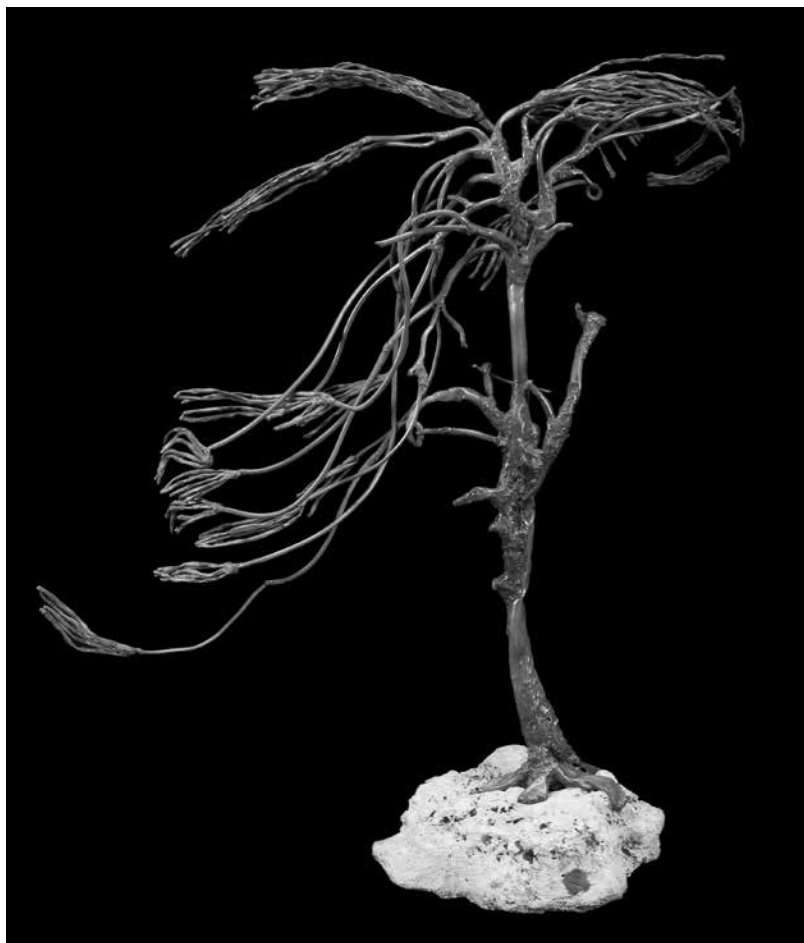
A baloldalnak is és a Jobbiknak is csak akkor van esélye a választási győzelemre, ha a Fidesz–

KDNP nem lépi túl az 50 százalékot, ők pedig összellenzéki koalíciót alkotnak. Bármennyire bizarr a szélsőjobb–szélsőbal képlet, a Jobbik viselkedése ezt mutatja.

Milyen más volt Csurka István MIÉP pártja az első Orbán-kormány idején. Amit Csurka helyesnek talált a kormány részéről, azt támogatta, ellenesetben ellenezte. Tisztességes, nemzeti, jobboldali viselkedés. Ez a Jobbiknál egy esetben sem mutatkozott.

Abban a bonyolult gazdasági és külpolitikai helyzetben, amelyben az Orbán-kormány sikeres tudott lenni, a Jobbik egy nap alatt megbukna, kipróbált szakértő gazdasági és közügyi kormányzati gárda hiányában. Mi lenne az eredménye? Visszatérne a baloldal kormányzásra neoliberais szakértői csapatával, nagy nemzetközi támogatottsággal.

Hosszú kanala legyen annak, aki az ördöggel egy tálból lakomázik.

Hommage à Csontváry